

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/442/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114220422
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2114220422.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Daniela Ilavského v právnej veci žalobkyne: CETELEM SLOVENSKO a.s., IČO: 35 787 783, so sídlom Panenská 7, Bratislava, zastúpenej advokátkou: JUDr. Helena Strachotová, Hviezdoslavova 7, Martin, proti žalovanému: E. B., nar. X. L. XXXX, bytom Y. XXXX/XX, B., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, IČO: 42 362 962, Šafárikovo nám 7, Bratislava, zast. advokátom: JUDr. Patrik Podhorský, Zámocká 36, Bratislava, o 720,09 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 5. mája 2015 č. k. 10C/257/2014-65, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti úroku z omeškania mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania vo výške 8,5% ročne zo sumy 443,34 eur od 3. augusta 2013 do zaplatenia a zo sumy 276,75 eur od 4. septembra 2013 do zaplatenia a v napadnutej časti splatnosti pohľadávky a trov konania ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 720,09 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,50% ročne zo sumy 276,75 eur od 4. septembra 2013 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 5,50% ročne zo sumy 443,34 eur od 3. augusta 2013 do zaplatenia v splátkach vo výške 21 eur mesačne splatných vždy do 15. dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok, II. vo zvyšku žalobu zamietol, III. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov právneho zastúpenia v sume 148,45 eur a náhradu iných trov konania v sume 43 eur v splátkach vo výške 6 eur mesačne splatných vždy do 15. dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok k rukám jej právnej zástupkyne a IV. vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne poukazom na ust. § 497 a § 499 ObZ (zákon č. 514/2003 Z.z. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov), § 52 ods. 1 a § 517 ods. 2 OZ (zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov), § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 2 a § 11 ods. 1 písm. a) ZoSÚ2010 (zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu vzniku zmluvných vzťahov), § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a § 160 ods. 1 O.s.p. (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení) a vecne dôvodnosťou žaloby žalobkyne v časti žalovanej pohľadávky v rozsahu 720,09 eur s uplatneným úrokom z omeškania avšak len vo výške 5,50% ročne, počítaným zo sumy 276,75 eur od 4. septembra 2013 do zaplatenia a zo sumy 443,34 eur od 3. augusta 2013 do zaplatenia (na rozdiel od žalobkyňou uplatneného úroku z omeškania vo výške 8,50% ročne) z dôvodu preukázania existencie povinnosti žalovaného vrátiť žalobkyni istinu nesplatených úverov v žalovanej výške 720,09 eur s príslušenstvom a v časti zamietnutia žaloby (v časti

úroku z omeškania presahujúceho 5,50% ročne) jej nedôvodnosťou, vychádzajúc pri určení výšky úroku z omeškania z ust. § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky číslo 87/1995 Z.z. v jeho znení účinnom ku dňu vzniku omeškania majú za to, že ku dňu 4. septembra 2013 ako aj ku dňu 3. augusta 2013 bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 0,50% a úrok z omeškania bolo potrebné určiť vo výške o 5 percentuálnych bodov vyššej, ako bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (prehľadnuc znenie ust. § 10c práve citovaného nariadenia - poznámka odvolacieho súdu). Zohľadniac finančnú situáciu žalovaného a jeho rodiny, ktorá je bez príjmu a v hmotnej núdzi, tomuto uložil povinnosť priznané peňažné plnenie vykonať v splátkach po 21 eur mesačne, splatných vždy do 15. dňa príslušného mesiaca počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok. Rozhodnutie o trovách konania účastníkov konania ako aj trovách konania vedľajšieho účastníka na strane žalovaného odôvodnil ust. § 142 ods. 3 O.s.p. a vecne neúspechom žalobkyne len v pomerne nepatrnej časti žaloby, ktorej potom priznal plnú náhradu trov právneho zastúpenia v sume 148,46 eur a iných trov v sume 43 eur, ktoré taktiež povolil žalovanému, vzhľadom na jeho nepriaznivú sociálnu situáciu, zaplatiť k rukám advokátky žalobkyne v mesačných splátkach po 6 eur.

Proti tomuto rozsudku v časti určenia splatnosti pohľadávky, zamietnutia zvyškového nároku žalobkyne (uplatneného úroku z omeškania vo výške presahujúcej 5,50% ročne) a rozhodnutia o trovách konania účastníkov podala včas odvolanie žalobkyňa s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa, alternatívne s návrhom jeho zmenu úplným vyhovením žalobe, vniac súd prvého stupňa z neúplného zistenia skutkového stavu - osobných a majetkových pomerov žalovaného a jeho schopnosti splácať priznanú pohľadávku, v dôsledku ktorého potom pri určení výšky splátok nezohľadnil výšku dlhu a zárobkové možnosti žalovaného vzhľadom na jeho vek a z toho plynúcu schopnosť splatiť dlh aj do jedného roka a nesprávneho právneho posúdenia veci, keď pri určení výšky úroku z omeškania nezohľadnil skutočnosť, že úverové zmluvy z ktorých si žalobkyňa uplatňovala finančné plnenie v tomto konaní boli uzatvorené pred 1. februárom 2013, z ktorého dôvodu potom bola zákonná výška úrokov z omeškania o 8 percentuálnych bodov vyššia než základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a nie o 5 percentuálnych bodov, ako to uzavrel súd prvého stupňa.

Žalovaný a vedľajší účastník na strane žalovaného odvolací návrh nepodali a k odvolaniu žalobkyne sa nevyjadrili.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba, účastníčka konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, v časti určenia, že priznané plnenie sa môže vykonať v splátkach, v zamietajúcej časti zbytkových nárokov žalobkyne a v časti trov konania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné a rozsudok súdu prvého stupňa nie je v odvolaním napadnutých častiach správny a je potrebné ho v zamietajúcej časti zmeniť (§ 220 O.s.p.) a v časti určenia splatnosti pohľadávky, pre odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods.1 písm. f) O.s.p.). Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený dňa 31. mája 2016 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že tento pre účely rozhodnutia vo veci samej vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku (čo však neplatilo pre rozhodnutie o splatnosti priznanej pohľadávky - potvrdenie ÚPSVaR zo 14. augusta 2014 bolo v čase rozhodovania súdu neaktuálne a iné doklady o osobných a majetkových pomeroch žalovaného sa v spise nenachádzali) a na základe vykonaných dôkazov dospel aj k správnym skutkovým zisteniam, avšak pokiaľ ide o uplatnený úrok z omeškania vec nesprávne právne posúdil, čo potom viedlo k jeho nesprávnemu rozhodnutiu o tejto časti uplatneného nároku.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie nároku žalobkyne na zaplatenie úroku z omeškania zo sumy 443,34 eur od 3. augusta 2013 do zaplatenia a zo sumy 276,75 eur od 4. septembra 2013 do zaplatenia vo výške presahujúcej sadzbu 5,50% ročne a dôvodnosti určenia, že peňažné plnenie žalovaného sa môže vykonať v splátkach po 21 eur mesačne a náhrada priznaných trov konania v mesačných splátkach po 6 eur.

Podľa ust. § 517 ods. 1 veta prvá OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní a podľa ods. 2 práve citovaného ustanovenia ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa ust. § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 2) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa ust. § 10c práve citovaného nariadenia (prechodné ustanovenie k úprave účinnej od 1. februára 2013 - nariadeniu vlády SR č. 20/2013 Z.z.) ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Podľa ust. § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom k 31. januáru 2013 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 2) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Nakoľko z obsahu spisu súdu prvého stupňa odvolací súd zistil, že záväzkový vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným (z ktorého si žalobkyňa uplatňovala voči žalovanému právo na zaplatenie peňažnej pohľadávky) vznikol 23. januára 2013 (tu pozri čl. 10 - dátum uzatvorenia úverovej zmluvy) výška úrokov z omeškania riadiac sa podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 bola vo výške 8,50% ročne (o 8 percentuálnych bodov vyššej ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 2) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu). Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky bola totiž ku dňu omeškania žalovaného so splatením úveru (3. augusta 2013 a 4. septembra 2013) vo výške 0,5%. Preto odvolací súd v tejto časti odvolaním napadnutý rozsudok postupom podľa ust. § 220 O.s.p. zmenil a žalobkyni priznal uplatnený úrok z omeškania z jednotlivých omeškaných plnení aj v rozsahu presahujúcom sadzbu 5,50% ročne, teda v žalobkyňou uplatnenej výške 8,50% ročne.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. súd (odvolací) rozhodnutie (súdu prvého stupňa) zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Konštatovanie, že vada konania vymedzená v práve odcitovanom ustanovení základného predpisu občianskeho procesného práva Slovenskej republiky (a inak aj ďalšia vada podľa § 221 ods. 1 písm. g) O.s.p., spočívajúca v rozhodnutí vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom) je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces (inak práva zaručeného v podmienkach tuzemského právneho poriadku okrem zákonov i článkom 46 a nasledujúcimi Ústavy Slovenskej republiky, čiže ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov a tiež článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, tohto inak uverejneného v prílohe oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.), patrí už k záverom ustálenej rozhodovacej praxe tunajšieho súdu (v uvedenej súv. por. napr. uznesenia Krajského súdu v Trnave z 30. júna 2008 č.k. 10Co/152/2008-37 alebo z 30. novembra 2010 sp. zn. 10Co/210/2010, prvé vo veci Okresného súdu Trnava sp. zn. 18C/173/2007 a druhé vo veci súdu prvého stupňa z prejednávanej veci, teda Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 10C/42/2008). I podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91), Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok z 27. apríla 2006 sp. zn. 4Cdo 171/2005) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať tiež nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu v podmienkach vnútroštátnej úpravy slovenského civilného procesu vymedzuje (na úrovni zákona) ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci

vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Korektným a i ústavne konformným výkladom takéhoto ustanovenia pritom treba dospieť k záveru, že s práve uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia, konštatovania alebo závery bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto vyvedené. Ak povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu (ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka); porušením uvedeného práva účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma aj možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi v rámci využitia prípadných riadnych alebo i mimoriadnych opravných prostriedkov) a výskyt takejto vady zakladá sám osebe nielen dôvod odvolania podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., ale tiež nevyhnutnosť rozhodnutia spôsobom predpokladaným druhým z takýchto ustanovení.

Podľa názoru odvolacieho súdu potom vyššie priblíženou vadou bolo postihnuté i rozhodnutie o určení, že peňažné plnenie priznané žalobkyni sa môže vykonať v mesačných splátkach po 21 eur a náhrada priznaných trov konania v mesačných splátkach po 6 eur.

Podľa ust. § 160 ods. 1 O.s.p. (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení) ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

V tejto súvislosti potom odvolací súd dodáva, že práve citované ustanovenie vychádza zo zásady, že lehotu na peňažné plnenie súd určí do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Ak súd dospeje k záveru, že je dôvodné v prejednávanej veci určiť lehotu na plnenie dlhšiu alebo určiť, že sa plnenie má vykonať v splátkach, musí byť táto časť výroku rozhodnutia súdu podložená zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré by presvedčivo zdôvodnili záver súdu, že je vzhľadom k povahe prejednávanej veci, priznanému nároku a osobným a majetkovým pomerom účastníkov vhodné určiť na splnenie lehotu dlhšiu než 3 dni od právoplatnosti rozsudku alebo určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach. Pritom je potrebné vychádzať nielen z konkrétnych okolností prípadu a osobných a majetkových pomerov účastníkov, ale je potrebné posúdiť aj to, či určenie zaplatenia dlžnej čiastky v mesačných splátkach v určitej výške nepredstavuje s ohľadom na výšku dlhu a dĺžku omeškania dlžníka s jeho splácaním neúmerné zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa, pričom pri takejto úvahe nie je možné vždy nadradiť osobné a majetkové pomery dlžníka.

Riadiac sa takýmito úvahami potom odvolaciemu súdu nezostalo iné ako len konštatovať, že súd prvého stupňa pochybil, keď do odôvodnenia svojho rozsudku podrobne neuviedol akými úvahami sa riadil pri určení výšky splátok, vzhľadom na priznaný nárok žalobkyne, ako vyhodnotil osobné a majetkové pomery žalovaného, jeho náklady nevyhnutné na uspokojovanie jeho základných osobných potrieb (pričom podľa názoru odvolacieho súdu nepostačujúcou bol len poukaz na bližšie nezdôvodnenú sociálnu situáciu žalovaného), úmernosť jeho zvýhodnenia (ako aj jeho opodstatnenosť) na úkor žalobkyne.

Šlo tu tak o príklad nepreskúmateľnosti rozsudku pre nedostatok dôvodov, v minulosti zakladajúcej samostatný zrušovací dôvod (podľa § 221 ods. 1 písm. c) O.s.p. v znení platnom a účinnom do 31. augusta 2015 vrátane) a dnes podraditeľnej pod postupy súdu odnímajúce účastníkom reálnu možnosť konať pred súdom (podľa už vyššie citovaného ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. v znení platnom a účinnom od 1. septembra 2005, v tejto súv. pre prípad záujmu por. i zákon č. 341/2005 Z.z.).

Odvolaciemu súdu preto neostávalo iné, než v záujme zachovania práva účastníčok konania na riadny dvojinstančný proces so všetkými jeho atribútmi (zahŕňajúci vykonávanie základného dokazovania na

rozhodujúce otázky v prvom stupni súdov, dostatočne konkrétne právne posúdenie veci i v tomto stupni a do tretice tiež vypravenie rozhodnutia majúceho konanie skončiť odôvodnením zodpovedajúcim úprave v ust. § 157 ods. 2 O.s.p.) rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušiť a podľa odseku 2 rovnakého paragrafu i zákona vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinnosťou súdu prvého stupňa tak bude v ďalšom konaní sa riadiť názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 226 O.s.p. viazaný, náležite zistiť osobné a majetkové pomery žalovaného a to najmä jeho príjmy, výdavky spojené s uspokojovaním jeho osobných potrieb ako aj potrieb jeho rodiny a v tejto súvislosti aj výdavky potrebné na plnenie si vyživovacích povinností a v prípade potreby a aj v závislosti na prípadnej ďalšej procesnej aktivite účastníčok doplniť dokazovanie, podľa § 132 O.s.p. náležite zhodnotiť výsledky celého konania a až následne opätovne rozhodnúť o veci v časti, v ktorej táto ostala predmetom konania a o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 a 4 O.s.p.), to samozrejme i s vypravením nového rozhodnutia aj odôvodnením obsahujúcim patričné odpovede na všetky významné otázky.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.